

Handläggare
Norberg Maria (KLK)
Venemalm Sofia (SCF)

Datum
2015-04-24

Diarienummer
SCN-2015-0182

Socialnämnden

Motion av Anna Manell och Mohammad Hassan m.fl. (samtliga FP) om att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta en tjänst som HRV- (Hedersrelaterat våld och förtryck) samordnare och ta fram en HRV-handlingsplan för Uppsala, i samarbete med landstinget.

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen enligt föredragningen i ärendet.

Ärendet

Anna Manell med flera (samtliga FP) föreslår i motion, väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 24 november 2014, att kommunen inrättar en samordnare för hedersrelaterat våld och förtryck samt att i samarbete med landstinget upprätta en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Motionen återges i **bilaga**.

Föredragning

Det råder stor enighet i Uppsala kommun om att hedersrelaterat våld och förtryck är ett viktigt och prioriterat område. Hedersrelaterat våld och förtryck (HRV) är ett etablerat begrepp som dock saknar en enhetlig definition och har många olika förklaringsmodeller. Det har funnits stora svårigheter för samhället att enas kring vad som behöver och måste göras avseende HRV. I den statliga offentliga utredningen angående våld i nära relationer (SOU 2014:49, *Våld i nära relationer - en folkhälsofråga*) beskrivs konkreta och tydliga åtgärder för att utveckla tidiga insatser och stärka det förebyggande arbetet. En åtgärd är att ge bättre förutsättningar för idéburet arbete. Som framhålls av motionen, är de ideella föreningarna en

viktig samarbetspart för Uppsala kommun i att nå målgrupper och utveckla arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Det stöd som föreningar får av kommunen behöver vara långsiktigt för att säkerställa att föreningarnas verksamheter kan bedrivas med kontinuitet, kvalitet och trygghet.

Motionen föreslår att fullmäktige ger uppdrag om inrättande av en tjänst som HRV-samordnare. Det övergripande och strategiska ansvaret för våld i nära relationer är idag organiserat under socialnämnden. Socialförvaltningen har sedan årsskiftet 2014/2015 ansvar för våld i nära relationer. Beslut rörande förvaltningars inre organisation bör ligga på nämndnivå.

Motionen föreslår även att Uppsala kommun i samarbete med landstinget ska upprätta en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck för Uppsala. Ett av socialförvaltningens uppdrag är att under 2015 upprätta ett förslag till program mot våld i nära relationer. Programmet kommer att belysa olika områden däribland hedersrelaterat våld och förtryck. Programmet kommer även att beröra behov av och inriktningen för tvärsektoriella samverkansformer. Programmet är ett led i att utveckla Uppsala kommuns arbete mot våld i nära relationer, där hedersrelaterat våld och förtryck är särskilt prioriterat.

Ekonomiska konsekvenser

Socialnämnden har budgeterade medel för att ansvara för och arbeta mot våld i nära relation.

Socialförvaltningen

Jan Holmlund
Direktör socialförvaltningen

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink. 2014 -11- 7 5	
Dianenr.	KSN - 2014 -1495
	35 Akbil. 1

Uppsala 2014-11-18

När det gäller hedersrelaterat våld och förtryck (HRV) är kontrollen av flickors och kvinnors sexualitet central och starkt knuten till kollektivet. Det hedersrelaterade våldets kollektiva karaktär innebär att det kan finnas fler förövare av båda könen och att offren kan vara både kvinnor och män samt flickor och pojkar. Tvångsäktenskap och könsstympning är specifika företeelser som har sin grund i bl.a. föreställningen om att mäns och familjers heder är avhängig kvinnors och flickors sexuella beteende. Därtill kommer förtryck av HBTQ-personer, som också utsätts för HRV. Regeringen (2007/08:39).

Personer med intellektuell funktionsnedsättning som utsätts för hedersrelaterat förtryck och våld är en oerhört sårbar och svårupptäckt målgrupp. De är ofta i beroendeställning till den/dem som utövar våldet. Ett av de allvarligaste och vanligaste övergreppen mot dessa personer är vilseledande äktenskap, som sedan den 1 juli 2014 är en brottslig handling (Brottsbalken 1962:700 4c§). Inom äktenskapet utsätts ofta kvinnan för sexuella övergrepp och fysisk misshandel. Kort därefter väntar ett, ofta ofrivilligt, mödraskap.

Kvinnlig könsstympning innebär att man skär bort hela eller delar av de yttre könsorganen på flickor på grund av kulturella, religiösa eller andra traditionella orsaker. Fler än två miljoner flickor i åldrarna 4-11 år könsstympas varje år runt om i världen; hur många som är könsstympade eller som riskerar att könsstympas i Sverige vet vi ännu inte. (Socialstyrelsen 2014 samt WHO 2008.)

Därför vill Folkpartiet att Uppsala ska inrätta en HRV-samordnare och upprätta en kommunal HRV-handlingsplan. Folkpartiet vill att Uppsala kommun ingår ett samarbete med Uppsala läns landsting för denna samordningstjänst. Detta för att ge stöd till professionen, genom metoder och rutiner, upptäcka och förebygga både vardagsheder, som grövre former av förtryck och våld.

De olika ideella föreningarna är viktiga samarbetspartners för Uppsala kommun och samordnarfunktionen ska inte ses som ersättning för det arbete som bedrivs med spetskompetens i den civila sektorn. För att nå målgrupper och fortsätta utveckla arbetet med HRV, behövs de, från kommunen, fristående ideella organisationerna.

Samordnaren ska kunna samverka med andra myndigheter, såsom polis, åklagare, Migrationsverket, med flera. Det är av vikt att samordnaren kan samverka och finna gemensamma lösningar tillsammans med idéburna organisationer och därmed kunna

upptäcka, hjälpa och stötta personer som utsätts för HRV. Detta är särskilt viktigt för personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Därtill ska samordnaren kunna göra utbildningssatsningar, både medicinskt och psykosocialt, för exempelvis förskola, skola, socialtjänst, skolhälsovård, ungdomsmottagningar, MVC, BVC, Folk tandvården, BUP och Primärvården, m.fl.

Kommunens och landstingets olika aktörer behöver metodhandböcker, informationsmaterial, enkätmaterial och dylikt för att professionen ska kunna upptäcka, förebygga och agera med rätt kompetens. Det finns mycket att lära av andra kommuner som framgångsrikt arbetar med HRV och könsstympling, exempelvis Söderhamn och Norrköping.

Med anledning av ovanstående föreslår Folkpartiet att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta en tjänst som HRV-samordnare och ta fram en HRV-handlingsplan för Uppsala, i samarbete med landstinget.

Anna Manell (FP)

Mohamad Hassan (FP)

Anders A Aronsson (FP)

Malin Sjöberg Högrell (FP)

Karolina Larfors (FP)